

"על הפרק"

מפגש מחודש עם התנ"ך

יהושע פרקים י"א-י"ב

עם ישראל ממשיך צפונה במסע כיבוש הארץ. תיאורי הקרבות ורשימת הנצחונות מלמדים אותנו על עוצמת האתגר העומד בפני עם ישראל בנסיונו להתישב בארץ.

"ויקראו בספר בתורת האלהים" < בקיאות

פרק י"א

1 נסו לעקוב אחר שלבי כיבוש הארץ. כיצד מגיבים תושבי הארץ בכל אחד מן השלבים? העזרו בפסוקים הבאים: יהושע ה', א'; יהושע ט', א'-ב'; יהושע י', א'-ה'; יהושע י"א, א'-ה'.

2 ביהושע י"א פסוקים ו-ט', מתואר כיצד תושבי הארץ משיבים מלחמה אל צבאות עם ישראל. מהם אמצעי הלחימה בפרק זה ובמה שונה מלחמה זו ממלחמות יריחו והעי? כיצד ניתן להסביר את ההבדל?

3 ביהושע י"א, י"ח נאמר "ימים רבים עשה יהושע את כל המלכים האלה מלחמה". ביהושע י', מ"ב נאמר "ואת כל המלכים האלה ואת ארצם לכד יהושע פעם אחת". האם כיבוש הארץ היה תהליך הדרגתי וארוך או שהתבצע במהלך מרוכז?

העזרו בפירוש הרד"ק לפרק י"א פסוק י"ח: "ימים רבים: ולמעלה, קודם ששבו אל הארץ אמר "לכד יהושע פעם אחת" (יהושע י', מ"ב), רצה לומר: כי כל המלכים ההם שזכר לכד בפעם אחת בלי הפסק, קודם ששבו אל המחנה הגלגלה, ואחר כך עשה מלחמה ימים רבים עם שאר מלכי הארץ עד שלקח הכל".

פרק י"ב

4 בפרק י"ב חוזר ומספר הכתוב על כיבושי עם ישראל עד כה. מה יכולה להיות משמעות החזרה ומדוע יש התייחסות מיוחדת לסיפורי ירושת עבר הירדן?

5 להבנת הסדר של רשימת המלכים המוזכרת בפרק עיינו בסיפורי ירושת הארץ בפרקים הקודמים ובפירוש "דעת מקרא" לפרק.

מכון תורני לנשים ע"ש שרה בת יצחק יעקב רענגרט
The Sadie Rennerf Women's Institute for Torah Studies

המרכז ללימודי תנ"ך

02-5944555 • טל: • perek.matan@gmail.com

© כל הזכויות שמורות. המרכז ללימודי תנ"ך. מתן ירושלים

”מִפְּנֵי שׂוֹם שְׂכָל” < עיון

6 רשימת המלכים כתובה במתכונת שירית. השוו לשירת הים בשמות ט”ו (ראו גם אסתר ט’, ו’-י’).
מה המשמעות של כתיבת רשימה במתכונת שירית?

העזרו גם בגמרא הבאה: ”אמר רבי חנינא בר פפא דרש ר’ שילא איש כפר תמרתא כל השירות כולן נכתבות אריח על גבי לבנה ולבנה על גבי אריח חוץ משירה זו ומלכי כנען שאריח על גבי אריח ולבנה על גבי לבנה מאי טעמא (ומה הסיבה)? שלא תהא תקומה למפלתן” (מסכת מגילה דף ט”ז עמוד ב’).

”וַיְבִינּוּ בְּמִקְרָא” < הרחבה

”כִּי חָצוּר לְפָנִים הִיא רֹאשׁ כָּל הַמְּמַלְכוֹת הָאֵלֶּה” (פרק י”א י”ג)

הכינוי ”ראש ממלכות” מעיד על חשיבותה הגדולה של העיר חצור בימי קדם. העיר שלטה על הדרך הראשית בין מצרים לסוריה ולמסופוטמיה (אזור הפרת והחידקל). בתל חצור נמצאו שרידיה של מערכת מים יחודית, שרידיהם של מקדשים, ארמונות וביצורים, תכשיטים וכלים שונים.

חצור נזכרת לראשונה בכתובים בכתבי המארות המצריים (כתבי-קללות מאגיים)

מן המאה ה-19 לפנה”ס. לאחר מכן היא מוזכרת במכתבים בענייני מסחר מארכיון מארי (סוריה של היום) מהמאה ה-18 לפנה”ס וברשימות של מלכים מצרים מהמאה ה-14 לפנה”ס. חצור הייתה עיר גדולה, חזקה ומרכזית בכנען וכיבושה בידי יהושע היה הישג צבאי ומדיני חשוב כפי שמלמדת ההדגשה בפסוק י”ג ”את חצור לבדה שרף יהושע”. לאחר חורבנה של חצור הכנענית התיישב בה עם ישראל והיא נזכרת שוב בתנ”ך בתיאור הקרב בין יבין מלך חצור ושר צבאו סיסרא לבין ברק ובני ישראל (שופטים פרק ד’ א’-ג’) וכאחת מעריו הבצורות של המלך שלמה (מלכים א’ פרק ט’, ט”ו).

בשנת 732 לפנה”ס נכבשה חצור בידי תגלת פלאסר מלך אשור. לאחר הכיבוש האשורי העיר לא שבה לגדולתה.

עוד על חצור העתיקה אפשר לקרוא באתר <http://www.hazor.org.il>

מתן ורות

מכון תורני לנשים ע”ש שרה בת יצחק יעקב רעננערט
The Sadie Renner Women’s Institute for Torah Studies

המרכז ללימודי תנ”ך

perck.matan@gmail.com • טל: 02-5944555

© כל הזכויות שמורות. המרכז ללימודי תנ”ך. מתן ירושלים